

ANUALA DE ARHITECTURĂ 2008

ÁLVARO SIZA. 54 DE PROIECTE

CONFERINȚĂ JORDI QUEROL PIERA

CONGRESUL UIA TORINO 2008



NR. 16
MAI-IUNIE
2008

ARHITECȚII ȘI BUCUREȘTIUL

Buletin informativ al Filialei Teritoriale București a Ordinului Arhitecților din România



ISSN 4133 - 1234

SUMAR

AGENDA OAR BUCUREȘTI

Ședințele Comisiei Tehnice și de Urbanism a Primăriei București 04

Anuala de Arhitectură 2008 12

INTERVIU

Arh. Elena Voinescu 26

Arh. Gheorghe Dorin 28

Arh. Șerban Manolescu 30

Arh. Pero Puljiz 32

Arh. Angelo Roventa 34

Arh. Claudiu Panaitescu 38

Arh. Johannes Bertleff 38

Arh. Marius Miclăuș 39

EVENIMENTE INTERNE

Álvaro Siza. 54 de proiecte 40

Expoziție și conferință Roland Halbe 46

Conferință Jordi Querol Piera 50

Expoziție Design for London 52

PUBLICAȚII

Lansări de carte igloo 54

EVENIMENTE EXTERNE

Congresul UIA de la Torino 56

Festivalul Arhitecturii de la Londra 58







Stimați arhitecți,

Conducerea Ordinului Arhitecților București vă aduce la cunoștință dorința sa de a promova transparența în ceea ce privește activitățile și deciziile sale. În consecință, buletinul "Arhitecții și Bucureștiul", distribuit gratuit tuturor membrilor filialei, va încerca să prezinte mai elocvent toate activitățile Ordinului și problemele cu care acesta se confruntă.

Buletinul "Arhitecții și Bucureștiul" poate fi descărcat în format .pdf de pe site-ul oficial al Ordinului accesând adresa: www.oar-bucuresti.ro

Pentru o mai bună comunicare cu toți membrii Filialei București, vă invităm să vă exprimați opiniile legate de activitatea OAR București și de ceea ce ar trebui să reprezinte prioritățile de acțiune ale organizației noastre.

Am dori, de asemenea, să ne indicați subiectele pe care să le abordăm în numerele viitoare ale Buletinului "Arhitecții și Bucureștiul".

Vă mulțumim și așteptăm răspunsurile dumneavoastră!

Editor igloo media
Bord editorial Bruno Andreșoiu, Adrian Ciocăzanu
Redactor șef Viorica Buică
Redactori Andreea Petra Brezan, Loredana Stasisin, Anca Rotar
Concept grafic Corina Duma
Junior designer Alexandra Hîrlavu
DTP & procesare imagine Cristian David, Robert Dumitru
Corectură Andreea Amzoiu
Adresă str. Brezoianu nr. 4, sector 5, București, tel. 313.41.18, office@igloo.ro

Filiala București OAR
Președinte: arh. Mircea Ochinciuc
Colegiul director: arh. Mario Kuibuș, arh. Dan Marin, arh. Cristina Gociman arh. Crișan Atanasiu, arh. Bruno Andreșoiu
Adresă: str. Academiei, nr. 18-20, sector 1, București, tel. 303.92.26
www.oar-bucuresti.ro

Premiile

OPERA OMNIA

În cadrul Anualei de Arhitectură 2008, premiile de excelență Opera Omnia au fost acordate arhitecților seniori Elena Voinescu, Dorin Gheorghe și Șerban Manolescu.
Lucrările de arhitectură realizate în diferite programe, rezolvările și soluțiile inedite elaborate câteodată în condițiile dificile oferite de un sistem totalitar, ținuta și etica profesională afirmate pe toate planurile, toate acestea confirmă valoarea arhitecților menționați și recunoașterea calităților profesionale prin conferirea premiilor Opera Omnia.



În continuare, interviurile realizate pentru „Arhitecții și Bucureștiul" vor schița portretele – personalitatea și opiniile profesionale – arhitecților omagiați.

Interviuri realizate pentru „Arhitecții și Bucureștiul" de Andreea Brezan.

Arh. Elena Voinescu

OAR Buc.: Ce v-a determinat să alegeți profesia de arhitect, ținând cont de faptul că în perioada în care ați studiat la Facultatea de Arhitectură, 1939–1945, erau mai puține femei care optau pentru o astfel de profesie?
Elena Voinescu: Îmi plăcea foarte mult desenul, dar mă și atrăgea domeniul construcțiilor și, împreună cu o colegă, ne-am decis să dăm la Arhitectură. A fost ultima serie în care au fost puține fete. Dintr-o grupă de douăzeci, doar jumătate erau fete. După aceea, au început să vină la Arhitectură foarte multe.

OAR Buc.: Ce atmosferă exista în Facultatea de Arhitectură în perioada în care ați studiat? Cum erau cursurile și profesorii?
Elena Voinescu: Era o atmosferă foarte serioasă. Am avut niște profesori străluciți, foarte respectați și stăteam la lucru de dimineață până seara; puteam să rămânem la prânz în facultate, lucram în ateliere cu profesorul și asistentul respectiv, nu acasă, cum am înțeles că se întâmplă acum. Era o atmosferă foarte serioasă și aplicată.
La atelier l-am avut pe profesorul Iotzu, seniorul, care a fost și decan la un moment dat, apoi Tiberiu Rici și Duiliu Marcu, care era, de asemenea, un profesor deosebit.

OAR Buc.: Cum ați descrie experiența realizării Ateneului Popular din Brașov?
Elena Voinescu: A fost o aventură… A fost un concurs pe care l-am câștigat și am obținut și execuția. De fapt, l-am proiectat pe șantierul pe care lucram chiar singură. Am lucrat cu niște ingineri foarte buni. Am avut condiții foarte bune: am urmărit șantierul, am proiectat și coordonat instalațiile. Când era gata ,,la roșu", a venit o delegație de la partid, condusă de Chivu Stoica, care, de fapt, a fost binevoitor. M-a întrebat: ,,Ce v-a determinat să faceți o construcție de genul acesta?". Se referea la aspectul modern al clădirii, mai ales că începuse epoca stalinistă sau, cum se spunea, realismul socialist (atunci s-a făcut Casa Scânteii etc.). Am avut și o carte cu arhitecturi din domeniul cultural realizate în Uniunea Sovietică. Totuși, după ce a plecat, a hotărât că nu se poate așa, trebuie transformat. Fațada nu era așa cum se vede acum, ci era o mare vitrină, care delimita un foaier amplu. Intrarea în clădire era marcată printr-un portic. Inițial concepută ca Ateneu, sala de spectacole fusese proiectată cu ajutorul specialiștilor și avea o acustică foarte bună. Scena avea



niște anexe foarte dezvoltate – trape, buzunare, cabine pentru artiști. La ultimul nivel era o sală de repetiție pentru balet. Conceptul de bază fusese legat de posibilitatea de a oferi facilități multiple trupelor aflate în turnee artistice.
Brașovul nu avea decât o Filarmonică. Nu avea o echipă de teatru. Până la încheierea proiectului au trecut mai mulți ani și, în final, a fost transformat în teatru fără probleme, deoarece toate spațiile necesare erau realizate.
Eu nu am putut să asist la ultima fază, pentru că între timp m-am îmbolnăvit de supărare. Am făcut un hipertiroidism pentru care, pe vremea aceea, se dădea un an concediu medical.

OAR Buc.: Cât de afectată v-ați simțit profesional din cauza restricțiilor regimului comunist în perioada în care ați lucrat la Institutul Proiect București?
Elena Voinescu: Dacă la început era o oarecare libertate, adică nu eram așa stresați, cu timpul, a trebuit să ne prezentăm la familia Ceaușescu cu toate proiectele. La început nu prea înțelegeau planurile și, atunci, au cerut numai perspective, dar nici acestea nu au fost suficiente și ni s-au cerut numai machete. Cu machetele trebuia să ne plimbăm după ei, inclusiv când erau plecați în concediu. Ceaușescu făcea fel de fel de restructurări: scotea de pe machetă anumite lucruri care nu i se păreau potrivite etc. De exemplu, eu m-am ocupat de Bulevardul 1 Mai, care inițial avea trei fire pe sens, cu trotuare largi și cu parcaje. În urma unei vizite pe șantier, am fost obligați să reducem trotuarele la cel mult cinci metri; se făceau și controale ca să respectăm dimensiunile stabilite. O galerie de instalații – prima încercare de acest fel, ca să nu se mai spargă carosabilul – prin noile directive a ajuns sub trotuar. Arborii care erau prevăzuți pe trotuar la începutul proiectului nu au mai putut fi plantați. La fel s-a întâmplat și pe alte bulevarde, de exemplu Titulescu. Un bloc început a trebuit să fie mutat spre marginea trotuarului. De asemenea, termenele de finalizare ale proiectelor deveniseră extrem de scurte. Nu se putea desfășura un studiu cum trebuie.

OAR Buc.: Dacă ați fi putut opta pentru alte proiecte, în ce program arhitectural v-ați fi dorit să lucrați?
Elena Voinescu: Cred că mi-ar fi plăcut orice.

OAR Buc.: Care este lucrarea dvs. preferată dintre cele realizate?
Elena Voinescu: Nu aș putea face o clasificare. Mai dragă mi-a fost clădirea Institutului de Arhitectură, dar s-au întâmplat tot felul de amputări.

OAR Buc.: Cum ați descrie din punct de vedere stilistic arhitectura realizată în România între 1945–1990?
Elena Voinescu: E destul de dificil… O perioadă a fost problema proiectelor-tip. În perioada aceea cam toate arterele au fost mobilate cu blocuri compuse din proiecte tip: P+10, P+8 și P+4 fără lift, ceea ce este foarte greu pentru locatari. Diferențe estetice se puteau obține numai prin aspectul balcoanelor. Toate au îmbătrânit din cauza finisajelor, pentru că nu a fost permisă folosirea unor materiale mai scumpe și, implicit, de mai bună calitate. Constructorul era și beneficiarul, adică era același șef care ținea, de obicei, cu executantul. Din cauza acestei defecțiuni de organizare, calitatea execuției decăzuse foarte mult. Se vede după cum au îmbătrânit; finisajele nu au durat și ar fi trebuit întreținute într-un fel. În cazul Bulevardului 1 Mai, am avut oarecum noroc, pentru că era o perioadă în care lui Ceaușescu nu i-a mai plăcut uniformitatea. A apărut și ideea proiectării unor blocuri cu confort sporit, cu spații mai mari, care urmau să fie vândute. A fost un fel de evoluție. Institutul se ocupa aproape exclusiv de locuințe, dintre care unele au fost reușite.

OAR Buc.: Cum ați descrie dezvoltarea urbană din București după 1989?
Elena Voinescu: Mi se pare că se fac niște greșeli grave. Se proiectează clădiri înalte unde nu ar fi cazul. Unele poate că sunt reușite, dar sunt amplasate foarte prost, cum este blocul din Piața Charles de Gaulle, care prin amplasarea la trotuar pierde enorm. Și asta s-a întâmplat în multe părți, unde s-au făcut și unele blocuri fără arhitectură. Cum este Bulevardul 1 Mai, unde s-a făcut un bloc foarte înalt, cu aliniamentul la trotuar, deși în zonă mai rămăseseră unele case mici. Se încalcă legea, se fac mai multe etaje decât sunt aprobate. Uneori am văzut și blocuri în cartiere care au o oarecare înălțime, care ocupă și trotuarul într-un fel, pentru că au și balcoanele ieșite peste trotuar. S-au făcut foarte multe greșeli din dorința beneficiarilor de a câștiga cât mai mult.

OAR Buc.: Ce regrete aveți în legătură cu profesia dvs.?
Elena Voinescu: Nu mi-am făcut niciodată un bilanț. Sigur că pentru unele neplăceri am suferit, dar n-aș putea să spun acum pentru ce anume. În general, am pus suflet în ce am făcut și, de multe ori, am avut insatisfacții.